

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

Blatnița
Izvoarele-Devs

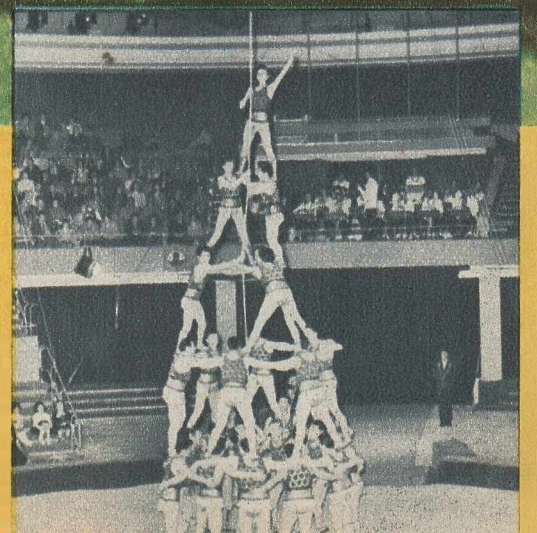
Nr. 23 (315)
Anul X
10 Iunie 1961

Luminile noi ale
cercului

(pag. 14-15)

ÎN ACEST
NUMĂR:

- Sezon la Marea Neagră
- Din lupta medicinei împotriva cancerului

LA VIENA ÎN ZILELE

Correspondență telefon

Când a părăsit Viena în iulie 1960, N.S. Hrușciov s-a despărțit de conducătorii statului austriac spunând: „la revedere”. Nu era o amabilă diplomatie, ci o promisiune. După 11 luni, bătrâna de veacuri Vindobona l-a primit din nou cu mulțimile închinate pe Eugenstrasse și pe Ring, în jurul Schönbrunnului și la Purkersdorf. Când a părăsit Viena în iulie 1960, N.S. Hrușciov a avut cuvinte calde pentru farmecul orașului pe malul Dunării. Nu era un act de comenziță, ci un sincer omagiu adus optimismului și dragostei de viață a vienezilor și specificului vienez, în care sînt cuprinse laolaltă faimoasele galerii de artă și muzicală atît de renumită a orașului, străzile și monumentele, parcurile ca și explozii vegetale ale naturii și pitorescul „Stuben” din pivnițele seculare cu decorațiuni rustice.

În zilele care au precedat întîlnirea Hrușciov-Kennedy, la Viena s-a deschis impresionantă expoziție a Hiroșimei foloșite de explozia nucleară. Imaginile haștate și cinante aveau o elocință, aș spune vulcanică, ele stigmatizau fără drept de apel polițistii bombelor și plectau cu energie pentru negocierea cîmpului negocierilor.

Întîlnirea Hrușciov-Kennedy a mai precedată de un eveniment: deschiderea săptămînilor festive vieneze, manifestări artistice internaționale de prim ordin. Aici se găsesc interpreți de seamă din toate colțurile lumii, aici se confirmă că limba muzicii înfrățește. Afișele de pe străzile Vienei sînt edificatoare. Alături de orchestra simfonică din Londra se află și orchestra simfonică de stat a Uniunii Sovietice și orchestra simfonică a radiodifuziunii vieneze.

Așadar, dacă arta poate șterge granițe și prejudecățile — rațiunea poate apropia

fotocronica
FLACĂRII

Insoțit de președintele Austriei, A. Schärf, N. S. Hrușciov răspunde salutului vienezilor ieșiți în întîmpinarea sa.

Demonstrație antifranchistă la Londra, sub lozincă „Libertate pentru Spania”.

Oare farmecul primăverii iberice să fi atras în ultima vreme la Madrid atîtea notabilități ale coaliției atlantice? Poate. Dar, insensibilii la acest argument de natură turistică și poetică, observatorii politici vorbesc mai cu seamă, din nou, despre eventualitatea includerii Spaniei în N.A.T.O.

La începutul lunii mai a făcut o vizită la Madrid vice-cancelarul și ministrul Economiei R.F. Germane, Erhard. Într-o duioasă atmosferă de efuziuni sentimentalo-politice, a fost semnat cu acest prilej un acord privind colaborarea economică dintre cele două țări.

Într-o relatare a agentiei D. P. A. se putea citi atunci următoarea frază, evocatoare a unui trecut nu îndeajuns de depărtat pentru a fi fost dat uitării: „Cele două părți au fost de părere că respingerea pericolului comunist constituie o preocupare comună a Republicii Federale și Spaniei”.

Această preocupare — comună acum 25 de ani Reichului hitlerist și reacțiunii spaniole — a declanșat războiul din Spania, preluu al celui de-al doilea război mondial, iar intervenția directă a armatei naziste a contribuit în mod esențial la instaurarea dictaturii franchiste. Legănat de aceste dulci aduceri aminte și de satisfacția acordului negociat („Frankfurter Allgemeine Zeitung” observă recent că prevederile acestui acord vor contribui la redobîndirea de către Germania occidentală a pozițiilor economice pe care cel de-al III-lea Reich le-a deținut în Spania pînă la înfrîngerea nazismului), Erhard dădea la un banchet dictaturii franchiste următorul entuziast certificat: „Spania aparține în mod ferm Europei occidentale...”, iar „specificul de stat al Spaniei” nu

constituie nici un obstacol în calea acestei solidarități...”.
La sfîrșitul lunii mai a sosit la Madrid ministrul de Externe al Marii Britanii, lordul Home. În vizită oficială, cu întrevederi la nivel înalt (este cel dintîi ministru de Externe britanic care a pășit pragul reședinței lui Franco în cei 22 de ani de dictatură fascistă ai acestuia) și, firește, comunicat comun. Un comunicat izbitor prin euforica identitate de opinii pe care o exprimă cu privire la „solidaritatea Europei occidentale”. E drept că Spania franchistă nu este un partener atlantic... adică, nu este încă... în sfîrșit, nu este „cu cununie”.

Tocmai oficializarea acestei legături a și format, după numeroase indicii, obiectul principal al recerțelor întrevederii hispano-britanice. Nu numai ale lordului Home, ci și ale colegului d-sale de la Interne, Butler, a cărui vizită neoficială a precedat-o pe a sa. Și care, exprimîndu-și la întoarcere părerea de rău că Spania „a fost exclusă atîția ani din viața internațională”, a stîrnit o imensă rumaoră scandalizată în întreaga Anglie inclusiv Camera Comunelor.

În general, de altfel, opinia publică din țările membre ale coaliției atlantice privește cu îngrijorare înmulțirea contactelor cu reprezentanții regimului franchist. Și pentru că stringerea acestor legături se bazează în principal pe faptul că regimul franchist este prin natura sa dispus să sîlvească planurile agresive ale coaliției. Și pentru că, după ce s-au pomenit prin grația N.A.T.O. aliate cu dictatura lui Salazar, aceste țări se văd acum trase către alianță și cu celălalt dictator fascist din Europa.

Există, și în politică, idile nu tocmai onorabile.

Micul comentariu

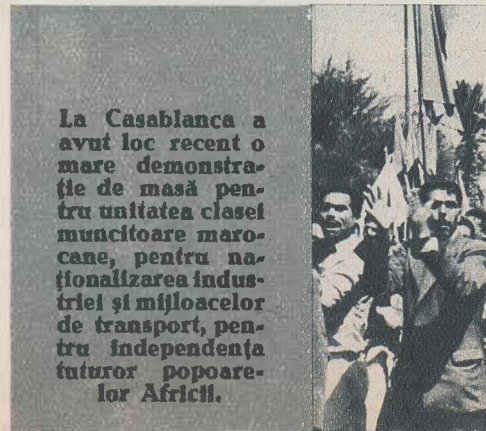
IDILE MADRILENE

de Florica ȘELMARU

Un grup de 120 muncitori francezi au sosit la sediul delegației algeriene la tratativele de la Evian, pentru a aduce un mesaj de solidaritate al muncitorilor francezi cu lupta pentru independență a poporului algerian.

La Casablanca a avut loc recent o mare demonstrație de masă pentru unitatea clasei muncitoare marocane, pentru naționalizarea industriei și mijloacelor de transport, pentru independența tuturor popoarelor Africii.

INTILNIRII

Horla LIMAN

It mai mult spiritele, pentru a aduce
lloanelor de oameni liniștea necesară
pației și progresului.

Ziarele occidentale au reprodus cuvintele
care N.S. Hrușciiov l-a înfîmpinat pe
ședintele Kennedy pe treptele ambasadei
vietice: «Vă salut pe acest mic petio de teri-
riu rusesc. Noi, rușii, avem o vorbă pe
re o obișnuim cînd gustăm un pahar de
n. Ea sună cam așa: „Paharul e mic,
r sentimentele sînt mari“. In cazul de
ță avem multe motive să spunem că
ticul de teritoriu este mic, dar sentimen-
le sînt mari».

Desigur că există în Occident cercuri care
sînt animate de astfel de sentimente.
tă de ce chiar în ajunul înfîlnirii dintre
rușciiov și Kennedy, „Wall Street Journal“,
arul mării finanțe americane, găsea cu
le să afirme: „Hotărît, intenția S.U.A.
e să trateze cu seriozitate sau să rezolve
eo problemă oarecare“...

Rațiunea s-a dovedit și de această dată
ai puternică decît visurile demente ale
lor ce nu vor să țînă seama de reali-
țile vremii noastre.

Nikita Sergheevici Hrușciiov a venit la
ena într-o zi cu soare strălucitor. Preșe-
ntului Kennedy, capriciile climatei vieneze
au rezervat un cer de plumb și o ploaie
toamnă rece. Unii ziariști occidentali,
sedați se pare de superstiția simbolurilor,
i prevestit rezultate sumbre. Erau tocmai
eia care s-au preocupat mai mult de
aletele doamnei Kennedy și de meniurile
rvite la dineuri. Ziariștii cu spirit realist
i privit lucrurile cu mai multă seriozi-
te și luciditate. Și, într-adevăr, înfîlnirea
encză la nivel înalt și-a cîștigat aprecierea
animă de „început bun“ pe calea destîn-
rii. Adică tocmai lucrul la care năzuiau
poarele.

Nikita Sergheevici Hrușciiov și John Kennedy la una dintre convorbirile din timpul înfîlnirii de la Viena.

LA ORDINEA ZILEI

LAOSUL

- Un popor însetat de libertate își cere dreptul la viață.
- Fostul protectorat francez nu vrea să fie transformat în colonie și bază militară a imperialismului.
- Cauza dreaptă a forțelor patriotice laoțiene trebuie să triumfe.
- Ceea ce a fost posibil în 1954 la Geneva este cu atît mai posibil în 1961 la Geneva.

„INDEPENDENȚĂ — *iată năzuința fierbînte a poporului laoțian. Laosul trebuie să fie suveran din toate punctele de vedere. Treburile sale trebuie să fie rezolvate de laoțienii înșiși, fără vreun amestec din afară.*

NEUTRALITATE — *iată de ce are nevoie o țară care nu va permite nici unul stat să creeze baze militare pe teritoriul laoțian. Laosul va stabili relații diplomatice cu toate țările, indiferent de orînduirea lor politică și socială. El va accepta alutorul tuturor dar fără vreo condiție.*

UNITATE — *iată ce este important pentru Laos.*

DEMOCRAȚIE — *iată ce este necesar țării.*

PROSPERITATE — *iată ce anume cere în mod insistent poporul“.*

FUMI VONGVICIT

reprezentantul Partidului Neo Lao
Haksat la Conferința de la Gene-
va pentru reglementarea problemei
laoțiene

Un amplu
documentar
ilustrat

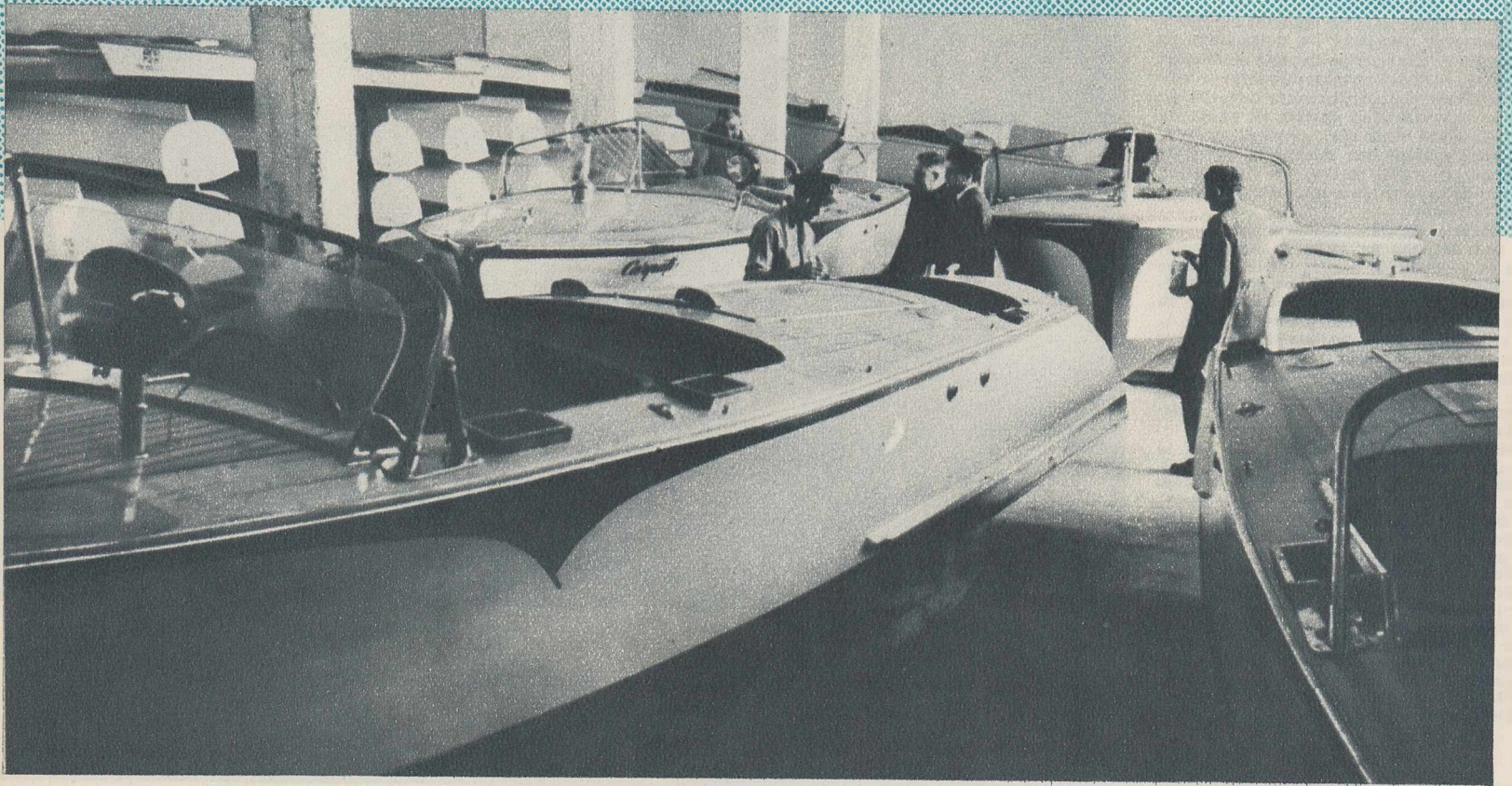
în pag. 20-23

Unde îți petreci concediul anul acesta?

Iată o întrebare care poate fi auzită tot mai insistent în ultimele săptămîni. A sosit vara și fiecare dintre noi se gîndește cum și unde să-și petreacă concediul de odihnă. Geamantanele uitate în cine știe ce colț se șterg de praful, se întocmesc liste vestimentare, se fac planuri. Și, pentru că știrile despre noutățile din stațiunile de odihnă de pe litoral sînt din cele mai solicitate, „Flacăra” a întreprins un răzid pentru a afla ce oferă în acest an perlele românești ale Mării Negre, oamenilor muncii care vin aici la odihnă.

Revizia șalupelor a fost terminată.

NE AȘTEPTĂ

Văzută din depărtare, Mamaia pare acum un oraș. Blocuri înalte de cîte zece etaje se aliniază în șirag de-a lungul țărmului. Sînt noile hoteluri ale stațiunii internaționale, care vor găzdui în acest an 5.000 de vizitatori în fiecare serie. Construcția lor a început în toamna trecută și, în aceste zile — deci numai după cîteva luni — ele își așteaptă, gata mobilate, primii oaspeți. Pentru ridicarea acestor clădiri moderne și confortabile într-un timp atît de scurt, arhitecții și constructorii au folosit toată priceperea, energia, experiența și fantezia lor creatoare. Statul nostru democrat-popular a asigurat condițiile materiale necesare pentru realizarea tuturor lucrărilor în condiții optime.

Fișa de pămînt dintre mare și lacul Siutghiol era, anul trecut, plină de bălți. Cu ajutorul unei instalații hidromecanice au fost scoși din lac circa 500.000 metri cubi de nisip cu apă; prin depunerea acestui nisip pe terenul dintre mare și lac, limba de pămînt lată de 150-200 metri a fost nivelată. Scurgîndu-se apa, nisipul s-a tasat, formînd un excelent teren natural de fundație. Pe acest fundament s-au înălțat noile clădiri. Dar „miracolul“ de la Mamaia l-au constituit cofrajele glisante. La marginea stațiunii este o clădire mică, de culoare verde, cu două etaje. Nici n-ai băga-o în seamă, dacă n-ai ști că această casuță a fost piatra de încercare a noii metode. Ea este prima creație — experiența practică — a acestor cofraje și, cum ne-au mărturisit constructorii, prima emoție. Experiența a reușit și, datorită acestei reușite, în lunile vitrege ale toamnei și iernii, cu ploi și zăpadă, constructorii au înălțat în fiecare zi cîte un etaj, stabilind un adevărat record în istoria tehnicii construcțiilor romînești.

Linia dreaptă, betonul și sticla dau Mamaiei aspectul modern. Iar culorile îi dăruiesc farmecul. Aici totul este culoare: de la nuferii albi care plutesc leneși în oglinzile de apă presărate printre clădiri, pînă la fațadele galbene sau albastre pe care marea le învâluie generoasă cu irizările ei verzi. Masele plastice și țesăturile pentru mobilier au inundat cu culori și interioarele. Pînă și la linoleumul folosit drept pardoseală culorile sînt variate: galben, roșcat, albastru, verde.

Noaptea, revărsarea luminilor fluorescente prelungește pînă în zori acest vis policrom.

★

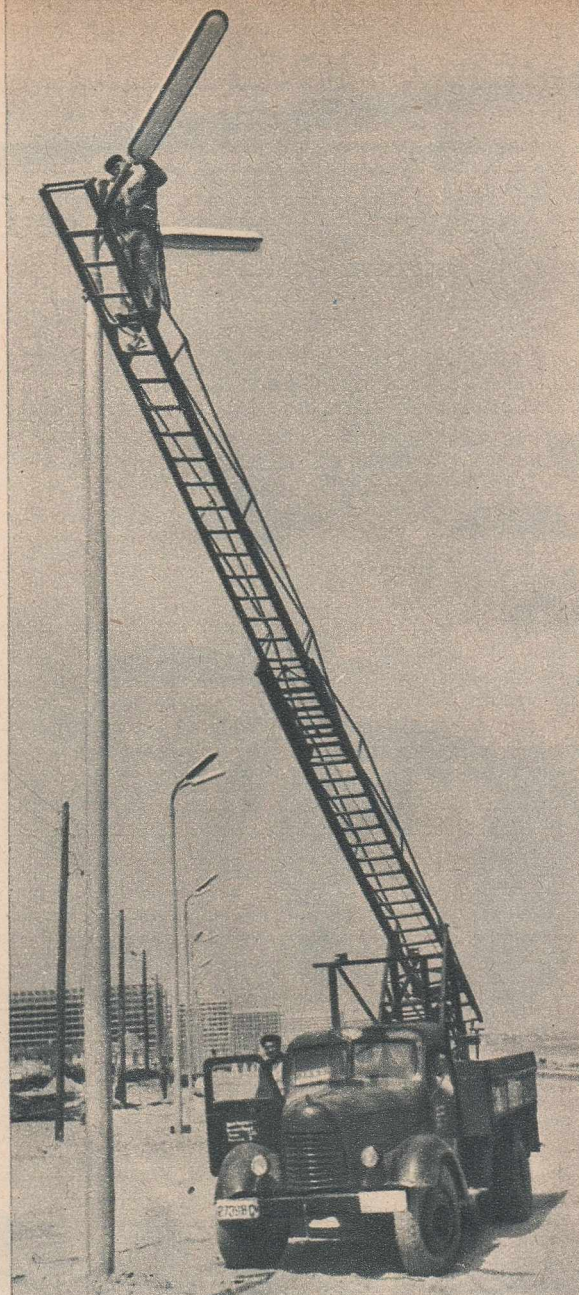
În antracul dintre cele două sezoane balneare, pe litoral s-a construit mult, repede și bine. La Vasile Roaită a fost dată în folosință o casă de odihnă cu 540 de paturi și o cantină-restaurant ultramodernă. La Eforie, trei complexe comerciale — unul cu 13 magazine sezoniere, altul destinat unor magazine permanente și un al treilea, cel alimentar, cuprinzînd un restaurant cu 700 de locuri, un bufet expres cu autodeservire și o cofetărie cu 150 de locuri — vor intra în funcțiune în cursul acestui sezon.

N-au fost neglijate nici zonele verzi ale stațiunilor. Pînă la începutul lunii iunie s-au amenajat parcuri pe circa 12 hectare. Petunii, trandafiri, begonii și alte zeci de feluri de flori au fost plantate în noile spații verzi, numărul firelor fiind aproximativ de un milion. Multe din aceste plante au crescut în serele Centrului horticul de la Vasile Roaită.

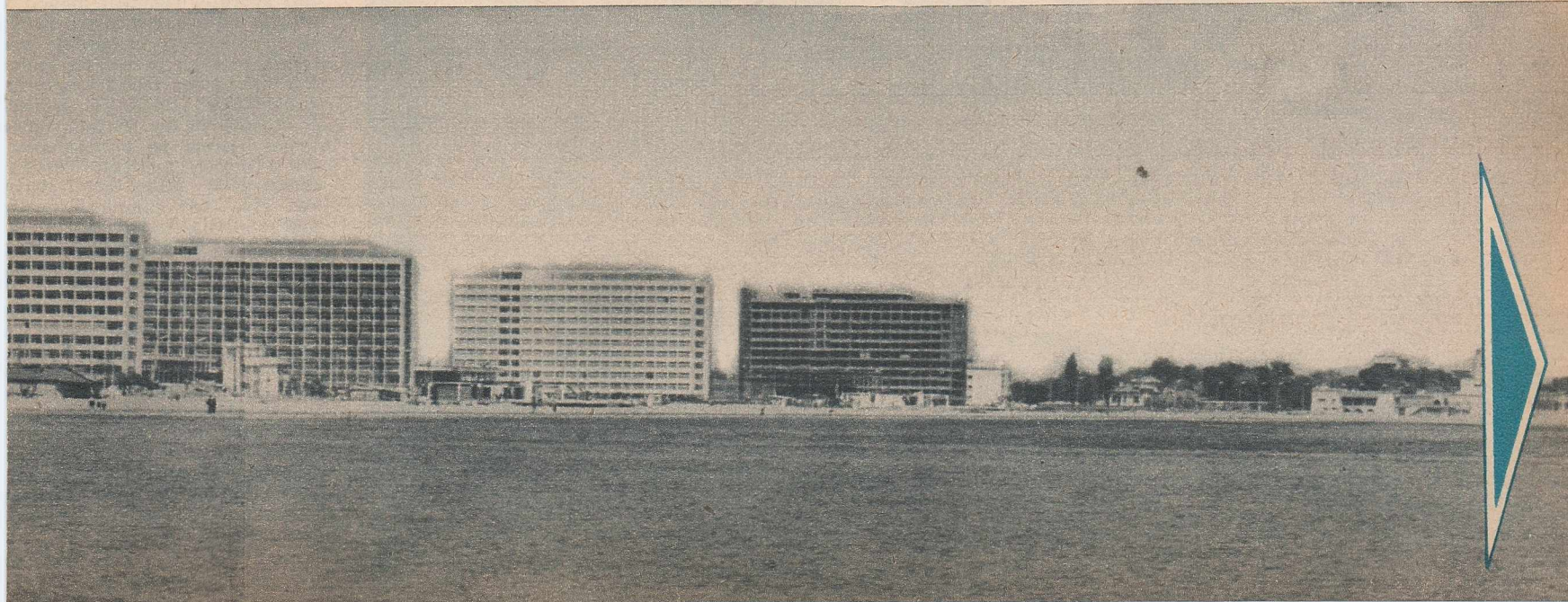
Ultimele construcții fiind terminate, litoralul este gata să primească în acest an peste 200.000 de oaspeți.

Dar înainte de a ne întinde pe plaja fierbinte așteptînd ca soarele

Peste tot, lumini fluorescente l...

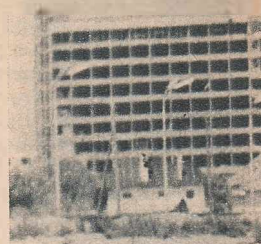

LITORALUL !...

1

2

generos să ne bronzeze sau înainte de a face prima baie în a reconfortantă a mării, să fac cunoștință cu unele probleme economice și culturale ale întinsului complex balnear. Trebuie să știm că, pentru a ne asigura o odihnă cit mai plăcută, pe litoral lucrează câteva mii de persoane. Pentru deservirea să fie ireproșabilă, mai fost selecționați numeroși băcântari, cofetari și ospătari din cei mai calificați. În fiecare pe litoral se vor găsi zeci de rade sticle cu răcoritoare; la acestea trebuie să mai adăugăm și sute de mii de sticle cu borviz cu care vor fi aprovizionate stațiunile. Încă din iarnă a fost depozitată o mare cantitate de gheață naturală, cantitate ce va fi completată cu producția celor patru fabrici de gheață din Constanța și Vaslui.

Până și „amintirile“ de la mare au fost pregătite din vreme. În crătorii de la cooperativa „Presărea“ din Constanța, meșteri în biecte miniaturale, au confecționat sute de mii de bibelouri subiecte adecvate cadrului mare al stațiunilor.

Seara, cluburile și punctele culturale ne vor oferi mai multe programe ca în anii trecuți. Pentru amatorii de literatură, bibliotecile au fost completate cu ultimele noi cărți apărute. Oamenii muncii și niși la odihnă vor avea prilejul să vizioneze și numeroase spectacole pe care le vor da teatru din țară ce vor veni aici în turnee ansamblurile folclorice regionale și orchestrele de muzică ușoară. Serile literare cu participarea unor scriitori, audițiile muzicale, concursurile „Cine știe câștigă“ etc. etc. vor completa programul estival al litoralului.

Amatorii de baschet, volei, tenis etc. vor beneficia de terenuri bine amenajate. În stațiunea Vaslui Roaită, în afara celor patru baze sportive existente anul trecut, au mai fost date în folosință un teren de baschet și unul de tenis de câmp. Iar pentru amatorii de șah cluburile vor organiza tot cursul sezonului întreceri și histe.

Acum, când cunoaștem toate acestea, putem fi siguri că odihna noastră pe litoral va fi plăcută.

I. CORIBA

Fotografii de E. IAROVICI

①-② La Mama au sosit
primii oaspeți ai litoralului
nostru din sezonul 1961.

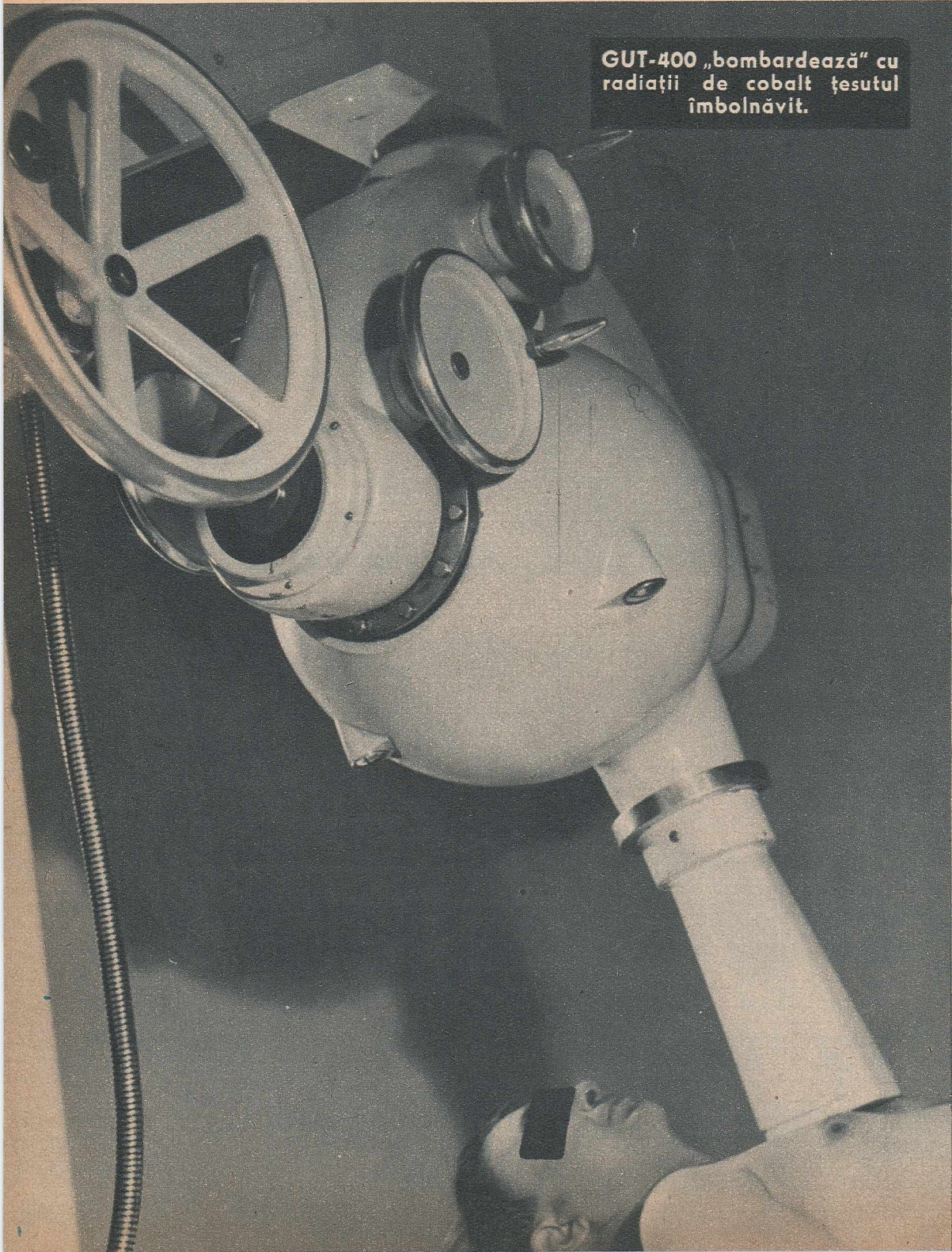
③ Care trebuie să fie ca-
litățile unei bune îngrijitoare?
Cursurile organizate cu per-
sonalul operativ au menirea
de a instrui sutele de lucră-
toare care deservește vilele.

④ Zeci de autobuze și tro-
leibuze vor asigura în acest
an transportul pasagerilor pe
întregul litoral.

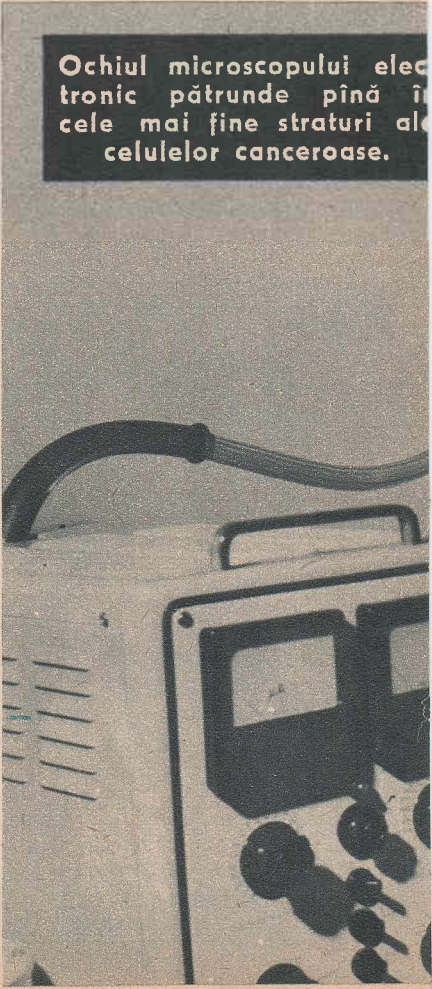
BĂTĂLIA ÎMPOTRIVA CANCERULUI

GUT-400 „bombardează” cu
radiații de cobalt țesutul
îmbolnăvit.

Poate că niciodată nu s-a dus în lumea întreagă o mai susținută și mai dramatică bătălie ca aceea care se dă astăzi împotriva cancerului, socotit drept „cel mai important fenomen de masă din patologie”.

Într-adevăr, statisticile recente ne arată că la populația actuală a

Ochiul microscopului elec-
tronic pătrunde pînă în
cele mai fine straturi ale
celulelor canceroase.

globului nostru, de aproximativ 3.000.000.000 de oameni, numărul cancerosilor se ridică la 5.000.000. Această cifră, datorită unor cauze încă neexplicate, este pretutindeni în creștere, mai ales în ceea ce privește cancerul pulmonar, al nasului, al faringelui și al singelui. În acest din urmă caz, în Anglia se semnalează că mai ales în provincia Wales, mortalitatea de pe urma leucemiei — cum e numit în medicină cancerul singelui — s-a triplat în intervalul dintre 1931-1959, lovind în special copiii până la 3-4 ani, maturii trecuți de 35 de ani și cei ajunși la o vîrstă înaintată.

Gravitatea bolii cancerose constă deci în faptul că lovește, fără deosebire, atât pe copil cît și pe omul matur cînd acesta dispune de cea mai mare capacitate de muncă, atunci cînd poate da cel mai mare randament sub toate aspectele.

Ciudată este aria geografică de răspîndire a acestui mare inamic al omului. Dacă bunăoară Europa și America dau un procent de 30-35% bolnavi de cancer stomacal, în Australia și Malaya asemenea cazuri constituie o raritate. În schimb, tot în Extremul Orient, în Iava, procentul localizării cancerului la ficat se ridică pînă la 48 la sută, în vreme ce în țara noastră asemenea localizări abia ating 5 procente.

Cărui fapt se datorește largă răspîndire a bolii? Medicina este astăzi unanimă în a recunoaște că pretutindeni unde există materie vie, țesuturi, atât pe scară animală cît și vegetală, poate apare cance-

rul ca urmare a unor tulburări generale de care ne putem foarte greu da seama înainte de apariția unor forme vizibile ale bolii.

Cancerul e deci o boală cu o evoluție îndelungată, al cărei început scapă de obicei observației medicale. O rană care nu se închide, o tuse care durează, o răgușeală cronică, alternanțe prelungite de diaree și constipație, mici umflături nedureroase la sîn, un inexplicabil proces de slăbire — acestea și multe altele pot constitui avertismentul unui cancer incipient. Deci pînă în clipa cînd boala devine manifest clinică, ea are o evoluție lentă care coincide cu o lungă perioadă de „pregătire“ a organismului pentru boală. Cu cît mai tîrziu e descoperită această evoluție, cu atît mai gravă devine maladia. La agravarea ei, în cazul netratării, contribuie apoi și alți factori — condiții de viață, de muncă etc. — care însă în mod obișnuit nu produc cancer.

O primă concluzie care se degajă, și asupra căreia vom reveni, este aceea că orice stare suspectă îndelungată, observată în complexul organismului nostru, trebuie supusă cercetării medicale. Singur medicul poate să constate dacă e vorba de cancer sau nu.

Din momentul în care pacientul canceros a intrat sub îngrijire medicală, tratamentul trebuie urmat cu cea mai mare strictețe. Institutul oncologic din București cunoaște cazuri de vindecare radicală, în care fostul bolnav se prezintă acum doar la control periodic. Dar există și cazuri în care pacienții, neîntînd

seamă de recomandările medicale, își agravează boala. Astfel ei își retează cu propria lor mîină mulți ani din viață.

Un larg front de luptă

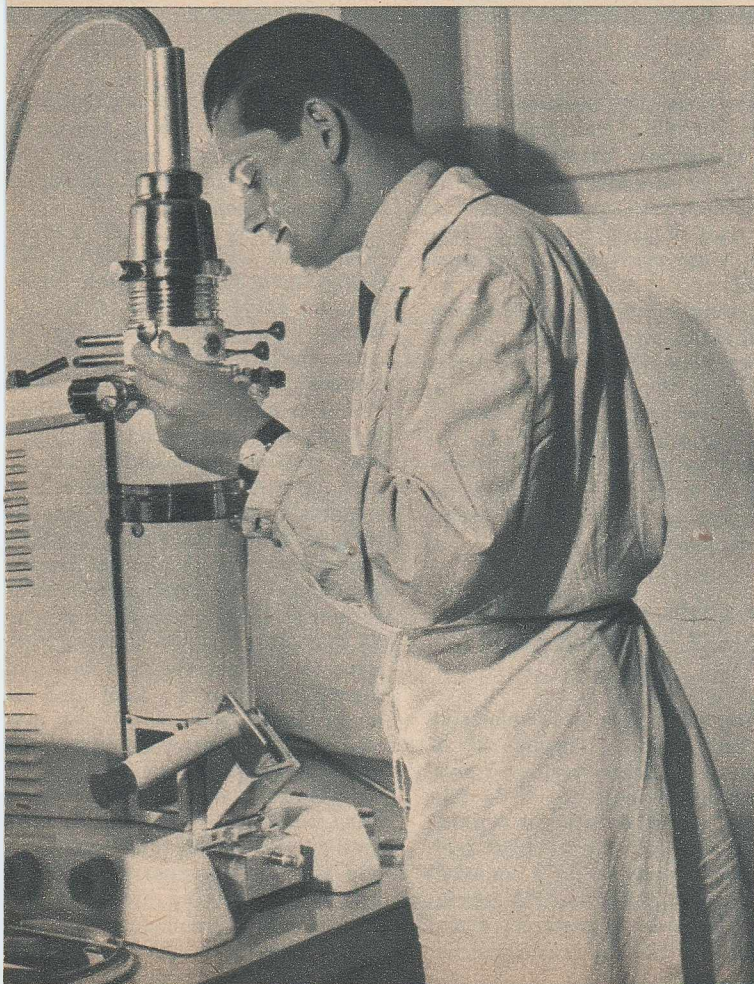
Terapeutică actuală, în era atomică și a electronicii, indică numeroase căi pentru combaterea și, în anumite condiții, eradicarea definitivă a cancerului dintr-un organism. Pe tot globul, la toate latitudinile și longitudinile, se întrec laboratoare și clinici dotate cu aparataje din cele mai moderne pentru depistarea și tratarea cancerului. Zeci de mii de oncologi, hematologi, chimiști și chirurghi — în condiții de pasionată și neînfrîntă muncă — dau la iveală, aproape în fiecare ceas, soluții terapeutice noi. De altfel, la congresul Societății europene de hematologie care s-a ținut la Londra în 1959, chimiștii au declarat că în lume se produc anual cam 25.000 de preparate destinate teraputicii cancerului. „Dacă va fi nevoie — s-a spus — vom fabrica nu 25.000 ci 25.000.000 de preparate, pînă vom găsi pe cel ideal“. Ceea ce denotă că medicina se află angajată într-o largă acțiune menită să stăvilească, în limita posibilităților actuale, ravagiile produse de cancer.

Firește că nu toate preparatele se dovedesc a fi eficiente în măsura speranțelor puse în ele; numeroase medicamente însă se mențin, cum este sarcolizina sovietică, care, asociată cu alte mijloace de tratament — radiu, izotopi radioactivi, intervenții chirurgicale etc. — dă

rezultate încurajatoare. În ultima vreme, mai ales în școala medicală franceză, se folosește în mare măsură grefa de măduvă osoasă, pentru ca în schimb în S.U.A. să se meargă pe calea întăririi mijloacelor naturale de apărare ale organismului față de boală. În sfîrșit, școala romină de oncologie folosește ca metodă de tratament terapeutică protejată, care are în vedere apărarea organismului împotriva efectelor secundare nocive, produse — paralel cu efectul salutar — de unele metode ale teraputicii anticancerose.

Preparatele chimioterapice, administrate în doze mari pe cale bucală sau intravenoasă, dăunează organelor producătoare de sînge. Pentru a proteja aceste organe, un grup de oameni de știință sovietici, condus de profesorul Nikolai Blohin, a preconizat o nouă metodă de administrare a produselor chimice. S-a recurs la un aparat de circulație artificială de tipul cord-plămîn, cu ajutorul căruia se tratează tumorile apărute în extremitățile inferioare și superioare ale organismului. Aparatul, umplut cu sînge de la un donator, este racordat la vasele sanguine principale care duc în regiunea lezată. Apoi se introduce în aparat preparatul anti-

Aparatul Warburg pentru determinarea metabolismului țesutului canceros — unul din cele mai moderne instrumente puse la dispoziția cercetătorilor Institutului oncologic din București.

tumoral care, circulând împreună cu sângele, pătrunde într-o mare cantitate în tumoră, unde exercită efectul terapeutic specific. Experiențele au arătat că, fără să se dăuneze întregului organism, se poate introduce în tumoră în felul acesta o doză de cinci-șase ori mai mare decât pe cale bucală sau prin injecții.

Metoda a fost experimentată pe ciini și urmează să fie transferată în condiții clinice. Deși este încă prematur să se vorbească despre succesele care vor fi obținute probabil în oncologia practică, specialiștii consideră noua metodă drept promițătoare, mai ales când e asociată cu tratamentul chirurgical.

În cadrul aceleiași preocupări de a se acționa cu precădere asupra organului bolnav, este interesant de relevat metoda comunicată în cadrul reuniunii Societății de radiologie din America de Nord. Se știe, bunăoară, că există organe greu accesibile pe căi obișnuite, cum ar fi plămînul, rinichiul etc. Pentru a trata asemenea organe este nevoie de o mare doză de radiații, care poate afecta celelalte organe. Spre a se evita acest lucru, medicii folosesc tuburi din masă plastică cu ajutorul cărora introduc substanțele radioactive direct în regiunea bolnavă.

Transplantarea de măduvă, terapeutică viitorului?

Un caz tragic petrecut în urmă cu trei ani în Iugoslavia — victimele fiind apoi tratate la sanatoriul „Curie” din Paris — a atras atenția lumii medicale asupra eficienței metodei de transplantare a măduvei osoase.

Ce s-a întâmplat în 1958? Șase fizicieni atomiști iugoslavi au căzut victime unor radiații. Ei au fost transportați cu cea mai mare urgență la Paris, unde s-a constatat că organul hematocreator, adică măduva osoasă, le este grav atins. Ce era de făcut? Medicii s-au gî-

dit la o grefă de măduvă osoasă. Au fost găsiți donatorii, și cinci din cei șase pacienți au părăsit spitalul după șase luni de tratament. Ultimul, care fusese expus la doza cea mai mare de radiații, a succumbat în timpul tratamentului. Cu orice altă terapeutică accidentală ar fi murit cu toții; transfuzia de măduvă osoasă a salvat însă cinci dintre ei.

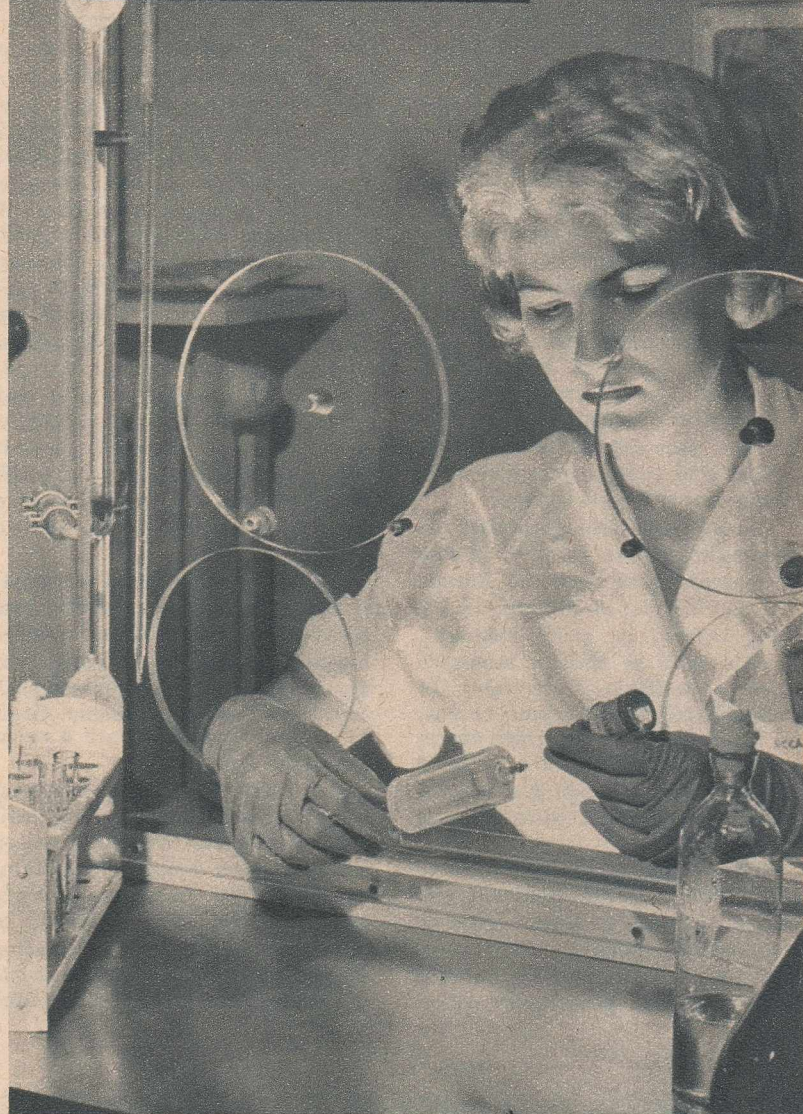
Rezultatul acesta a îndemnat pe numeroși medici să acorde o atenție deosebită transplantării de măduvă. Institutul oncologic și Centrul de hematologie din București au aplicat și continuă să aplice această metodă, obținând rezultate deosebit de îmbucurătoare.

Cercetările și experimentările în problema transplantării măduvei merg însă mai departe.

Ce s-ar întâmpla dacă atunci când tratăm un pacient, fie prin iradieri, fie prin preparate chimice, am pune complet în afara primejdiei măduva osoasă? Ideea a prins teren și îndrăzneala inițiativei s-a soldat cu un succes promițător. Unui număr de 21 pacienți li s-a aplicat în clinica doctorului B. Kurnick, din California, următorul tratament: înainte de a fi supuși radioterapiei, li s-a extras o anumită cantitate de măduvă osoasă, care a fost conservată la -76° . Apoi s-a început tratamentul propriu-zis. Străbătînd diferite organe, radioterapia afectează într-o măsură și funcția creatoare de sânge a măduvei osoase. Dar pacienții erau în afara pericolului, fiindcă aveau o cantitate de măduvă nealterată, conservată, care, la sfîrșitul tratamentului, a fost redată organismului. Rezultatul: la toți cei 21 de pacienți măduva osoasă și-a reluat capacitatea normală de a produce sânge numai după o singură lună, în vreme ce la alții, cărora li s-a aplicat tratamentul clasic cu radiații, a fost nevoie pentru revenirea la normal de mai multe luni sau chiar ani.

Paralel cu această metodă, un profesor japonez preconizează o alta asemănătoare, care urmărește

Se pregătește substanța radioactivă care este introdusă în țesutul bănuit a fi atacat de cancer, apoi...

sporirea rezistenței organismului la cancer tot prin transplantare de măduvă osoasă, de data aceasta însă de la donatori. Astfel, dintr-un număr de opt bolnavi, la cinci s-au obținut rezultate evidente, viața pacienților fiind prelungită.

Pe drept cuvînt se poate spune că metoda transplantării de măduvă osoasă reprezintă o mare cucerire și e poate menită unei glorii tot atît de mari ca aceea de care s-au bucurat primele transfuzii de sânge. Ea reprezintă de pe acum și va reprezenta și mai mult în viitor un foarte important corectiv în tratamentul cancerului.

Se poate spori rezistența naturală a organismului la cancer?

O direcție nouă în lupta împotriva bolii canceroase a început să se contureze în ultima vreme, și anume aceea care pornește de la premisa că evoluția maladiei depinde în mare măsură, uneori chiar decisiv, de starea generală a sănătății pacientului. De aci s-a tras concluzia că în unele împrejurări e mai importantă sporirea rezistenței naturale a organismului decât aplicarea unei terapeutici anticanceroase.

Cu alte cuvinte, este mai bine ca organismul să fie pus în stare să se poată apăra singur împotriva factorilor fizici, chimici și patologici care produc cancerul.

Experiențele făcute în această direcție nu sînt lipsite de interes. S-au cultivat bunăoară celule tumorale de găină (se știe că găinile suferă de un soi de cancer numit „sarcomul lui Rous”) într-un mediu compus din sânge de vișel de cîteva zile și în sânge embrionar de vișel în care au fost introduși viruși. Deși aceștia s-au înmulțit, totuși, pînă la o anumită concentrație a singelui ei nu au provocat modificări de natură tumorală. Aceasta s-ar datora faptului că în compoziția singelui rumegetoarelor există substanța numită fetuină, care ar da imunitate față de cancer. Experiențele au fost repetate apoi pe șoareci, la care s-a constatat că boala canceroasă a apărut mult mai tîrziu decât la animalele cărora nu li s-a administrat fetuină.

Metoda s-a dovedit însă a avea anumite limite. La o concentrație mai mare de viruși, tumora malignă și-a făcut totuși apariția. Pe de altă parte, fetuina are efect numai în prima perioadă după nașterea animalului. La animalele vîrstnice ea nu-și mai exercită puterea de imunizare. Cercetările continuă.

ȘTIATI CĂ...

...cea mai veche mențiune despre cancer se află într-un papirus egiptean, papirusul Ebert, datînd din secolul al XV-lea î.e.n.?

...medicul grec Hippocrat (460-377 î.e.n.) cunoștea cancerul stomacal și al uterului?

...Galenus, pe la anul 150 e.n., a formulat ideea că maladia canceroasă, în măsura în care este depistată din vreme, poate fi vindecată?

...la începutul secolului al XIX-lea nu se știa mai mult despre cancer decât știa Galienus cu vreo 1700 de ani înainte?

...bazele oncologiei experimentale au fost puse de medicul rus Novinski (primul din lume care a reușit, în 1875, să transmită tumori la animale de aceeași specie) și de Mechnikov, Lewin, Rous?

...Victor Babeș este primul medic care, în 1886, a creat nașterea de „precancer” și a propus o serie de măsuri pentru profilaxia bolii. După el, contribuții importante la studiul patologiei și terapeuticii cancerului au adus, în trecut, medicii romîni Tama Ionescu, G. Severeanu, Daniel, Amza Jlanu, Iacobovici și alții.

...primele tumori experimentale au fost realizate în 1915 de către medicii japonezi Ychikawa și Yamagiwa, care au badjnat iepurii cu gudron!

Si-a schimbat adresa. Nu-l mai găsiți la locul știut, pe bulevardul Bălcescu, ci într-un parc de aceeași vîrstă cu noua sa clădire situată în mijlocul unui cvartal de noi blocuri.

Și-a schimbat cu desăvîrșire înfățișarea. Nomada prelată de cort, întinsă pe stâlpi de lemn și prinsă cu țărushi în pămînt, și-a cedat locul betonului, sticlei, marmurei și materialelor plastice.

S-a născut un circ nou. Mai bine zis un nou *lăcaș de cultură* bucu-reștean. Acrobatul, clovnul, dresorul, jonglerul au devenit de multă vreme la noi *artiști* de circ, și acestei noi concepții asupra demnității artistului și spectacolului de circ i se cuvenea un lăcaș pe măsură.

Noua construcție e gata. În conceperea acestui local, aproape unic în felul său, nu au fost economisite nici inventivitatea, nici fantezia, nici bunul gust, nici cuceririle tehnicii moderne. Prin frunzișul celor patru stejari bătrîni ce încheie aleea, circul își face de departe zărită cupola sa de culoarea peruzelei, în care betonul

armat a fost silit de mîna omului să se unduiască de șaisprezece ori la rînd. Șaisprezece stâlpi susțin uriașa scoică ondulată cu un diametru de 60 de metri, ce acoperă amfiteatrul din jurul arenei.

Foaierul își întâmpină vizitatorii cu pereții săi din mari vitralii, cu pardoseala și treptele din marmură strălucitoare de Rușchița, cu măsuțe și fotolii cochete, cu numeroasele bufete și garderobe. Iar înăuntru, în sală, 2.100 de fotolii își așteaptă în fiecare seară spectatorii. Perdelele grele de pluș își revarsă faldurile peste cele șase intrări, fotoliile fac să strălucească în lumina reflectoarelor havanul auriu al tapițeriei din material plastic, cupola se boltește în înalțuri, cu nervurile sale aurite trase peste verdele catifelat al izolantului fonic. Instalațiile de lumini și de sunet, sistemul de ancorare a recuzitei de circ, arena cu un diametru de 13 m (și avînd posibilitatea de a fi transformată într-o arenă glisantă pe verticală și de a adăposti spectacole pe gheață sau pe apă) sînt toate de o construcție modernă. Asta înseamnă că pauzele dintre diferitele numere sînt foarte scurte, că vizibilitatea și acustica sălii sînt perfecte, că jocurile de lumini pot crea efecte impresionante.

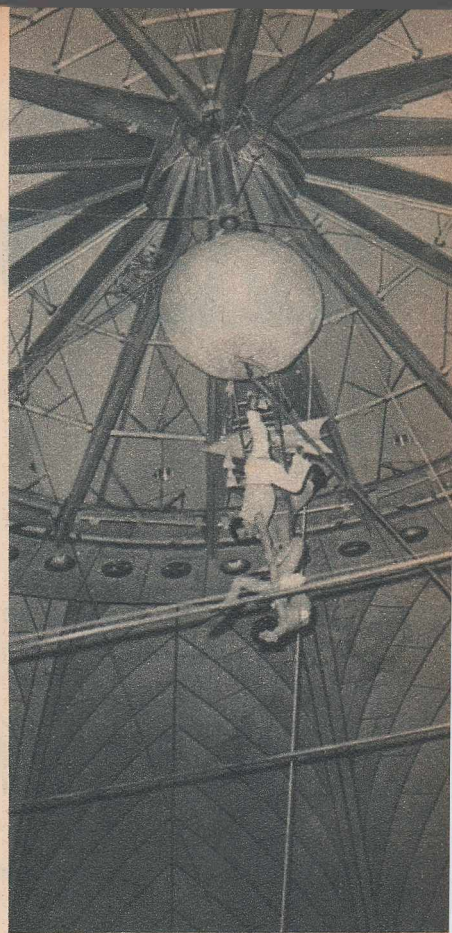
Dar privirea noastră trece și dincolo de maneaj, iscodind și prin

celelalte corpuri de clădiri ale noului circ. Cîndva, clovnul își vopsea chipul în fața unui ciob de oglindă sprijinit de cușca căteilor dresați, iar călăreța de circ aștepta — pentru a-și schimba costumul — să iasă acrobata din mica încăpere de scînduri improvizată în chip de cabină.

Astăzi, în lungul corp de clădire ce se lipește de coasta stîngă a circului, treizeci și cinci de cabine elegante, dispuse pe două etaje, stau la dispoziția artiștilor. O sală largă, luminoasă, e rezervată repetițiilor. Chiar și fiarele junglei și-au încheiat existența nomadă, stabilindu-se în „apartamentele” cu lumină fluorescentă, aer condiționat și instalații speciale de apă ale noii menajerii.

Să mai adăugăm un lucru: dintre locatarii pe care i-au primit noile blocuri ce mărginesc aleea, mulți sînt înșiși artiștii circului...

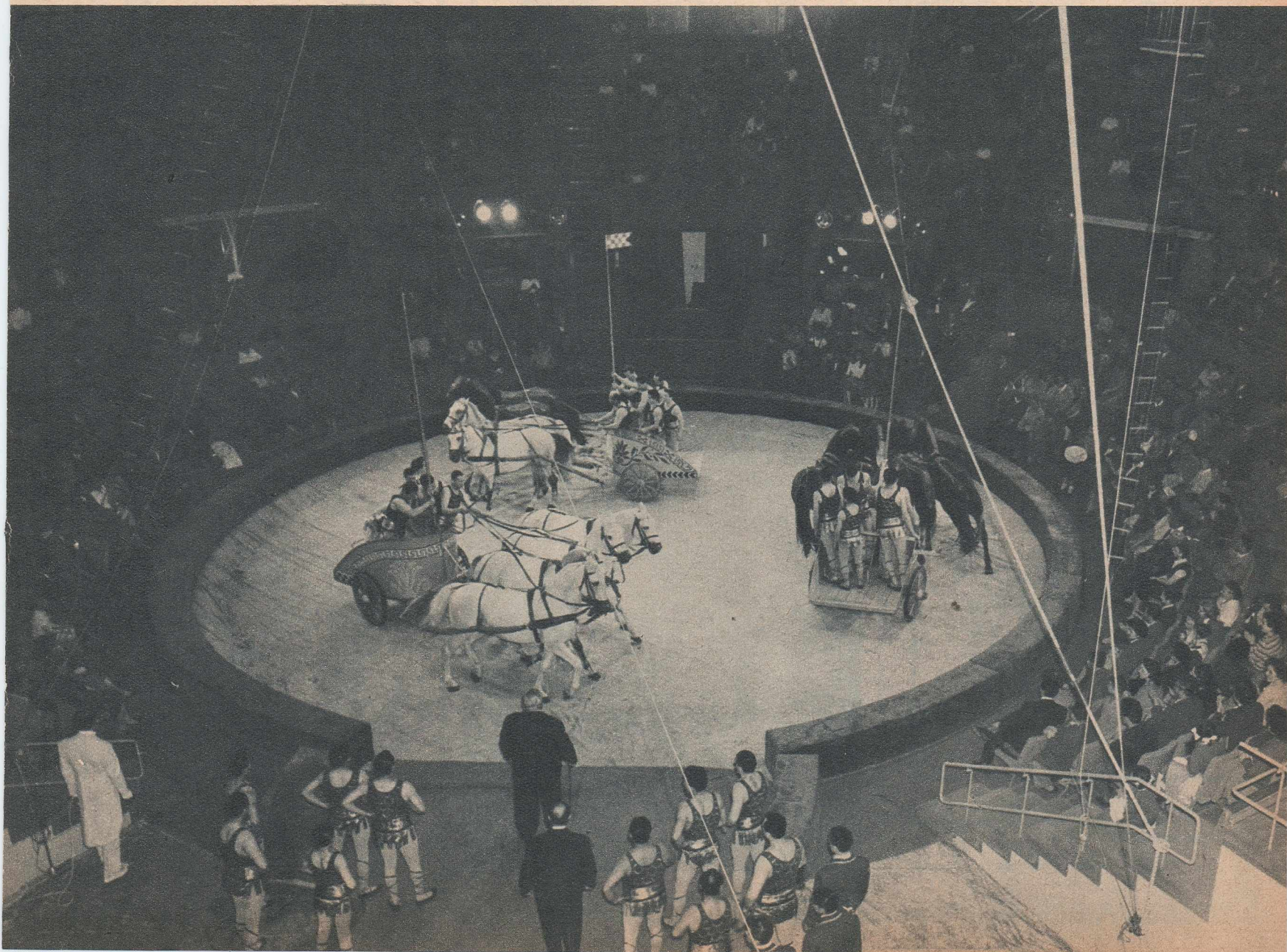
Condiția de existență a artei circului s-a schimbat radical și definitiv. Fapt care ne face să sperăm că, pe baza tradițiilor valoroase moștenite din trecut, oamenii de artă din lumea circului nostru vor realiza acele spectacole — pe care cu toții le dorim — demne de condițiile deosebite ce le-au fost create în ultimii ani, printre care se numără și construirea noului și modernului local de circ.

În înălțimile cupolei, acrobații își demonstrează măiestria.

S. F.

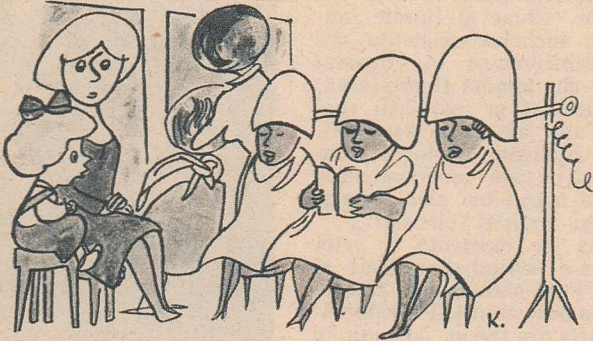
...Și încă un număr din primul spectacol dat în casa nouă a Circului de Stat.

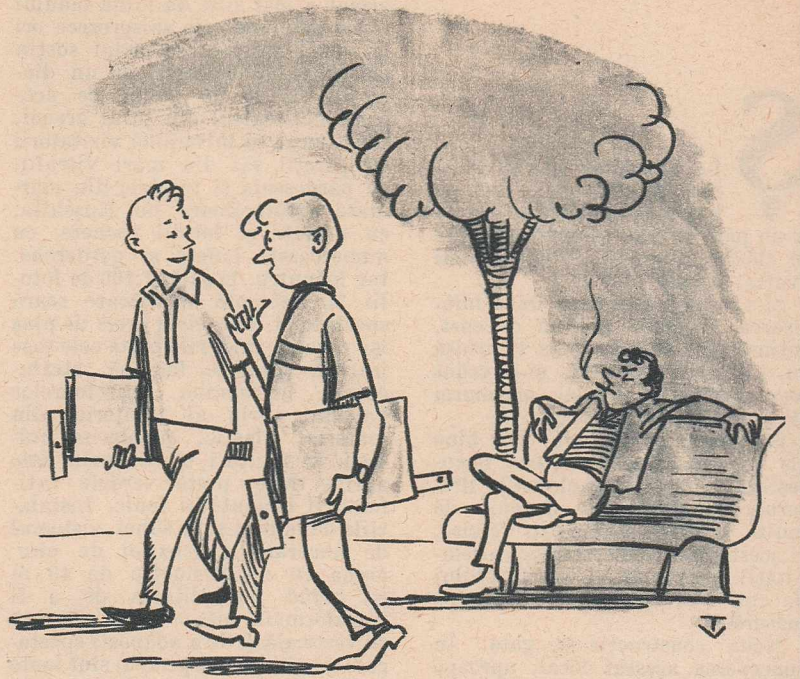
UMOR

LA COAFOR

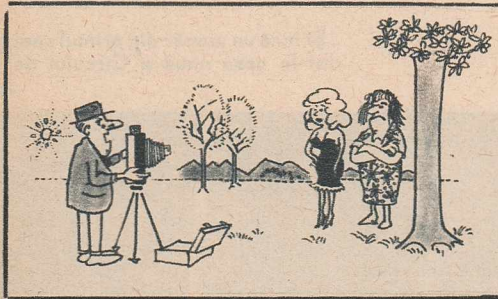
— Mămico, ăștia-s cosmonauți!

(Din „Život” — R. S. Cehoslovacă)

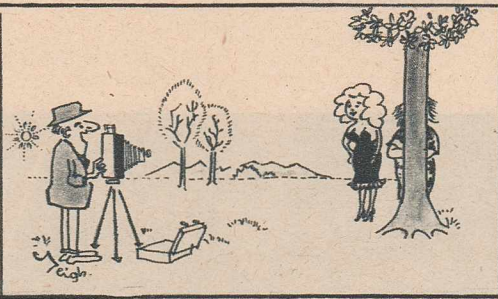

— Mîine are examen. El nu repetă nimic?!
— Ba da! Repetă anul!...

Desen de V. TIMOC

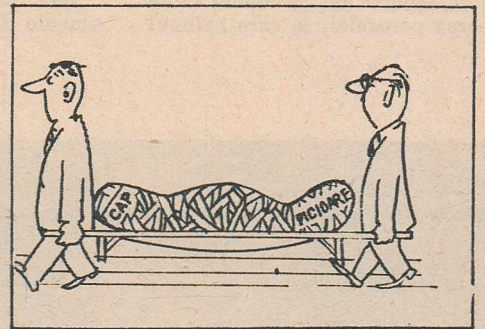

— Puțin mai la dreapta, vă rog!...

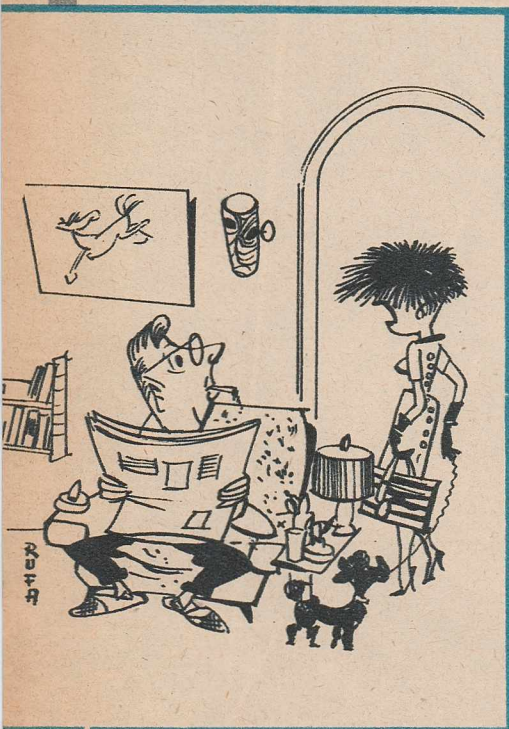
— Mulțumesc!...

(Din „Schweitzer Illustrierte” — Elveția)

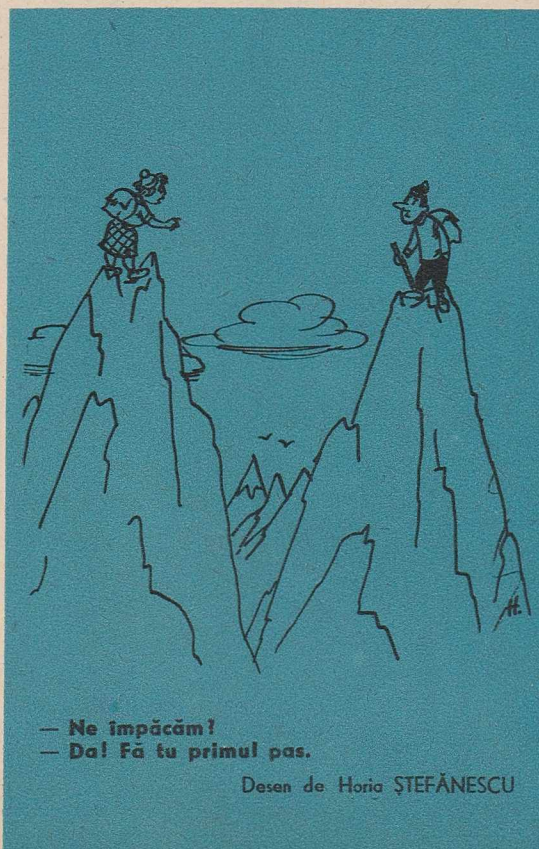
Fără cuvinte.

(Din „Panorama” — R. P. Polonă)

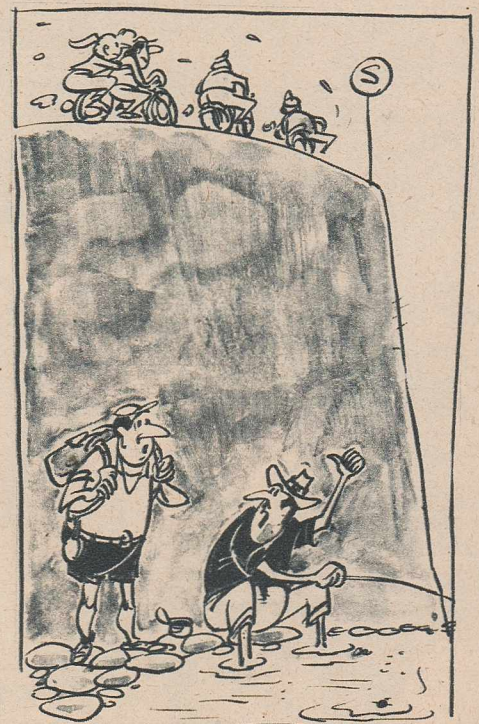
El: Ce fel de tunsoare mai e și asta?
Ea: Cum adică „tunsoare”?! E noua mea pălărie!

(Din „Schweitzer Illustrierte” — Elveția)

— Ne împăcăm?
— Da! Fă tu primul pas.

Desen de Horia ȘTEFĂNESCU

— A picat ceva?
— Azi, nimic. Duminică însă, două moto-ciclete și un scuter...

Desen de MATTY

333 ANI PE FUNDUL MĂRII a zăcut epava vasului suedez „Wasa“, care s-a scufundat chiar la prima sa cursă. Epava a fost readusă la suprafață în portul Stockholm. Acum ea este curățată de nămolul care o acoperea, spre a fi expusă ca piesă de muzeu.

„HANS, REPORTERUL“ — acesta este numele robotului construit de elevii anului I al Școlii de construcții de mașini din Praga. Hans se mișcă cu vioiciune, se înclină respectuos în fața musafirilor și, uneori, le relatează cîte ceva din peregrinările sale de „reporter“.

OAIA CU CINCI... MIEI. În satul Heemskerck din Olanda, în gospodăria țărănului Frans Seignette, o oaie a fătat cinci miei gemeni, fenomen foarte rar întâlnit. După cum se vede, toți cei cinci „nou-născuți“ sînt sănătoși.

CIRC PE STRADĂ... În plin centrul Berlinului occidental, pe Kurfurstendamm, surorile Lange oferă un veritabil număr de atracție. Goană după senzațional sau reclamă pentru circ? Indiferent ce, un lucru e sigur: în Occident artiștii sînt obligați, pentru o bucată de piine, să se preteze la orice!

DE 64 ANI nu s-a mai întîmplat ca una și aceeași echipă de fotbal din Anglia să cîștige cele două mari competiții interne: campionatul și cupa. Iată însă că recent această performanță a fost realizată de echipa „Tottenham Hotspur“. În fotografie, căpitanul echipei, Danny Blanchflower, este purtat pe brațe de către coechipieri după victoria obținută în finala cupei împotriva echipei „Leicester City“.

GHICI, CINE-1? Așa ar putea fi botezat acest model de pălărie-mască, lansat cu prilejul unui bal mascat la Paris.

LAOSUL

Două frumoase laoțiene.

Laos...
Așezată în peninsula Indochineză, această țară reține atenția lumii, fiind obiectul a numeroase comentarii în toate limbile pământului.

La Geneva o conferință internațională special convocată e chemată să redea și să asigure Laosului independența și neutralitatea. În declarația comună dată publicității în urma întâlnirii de la Viena, N. S. Hrușciov și J. Kennedy reafirmă „sprijinul acordat unui Laos neutru și independent în frunte cu un guvern ales de laoțieni înșiși, precum și unor acorduri internaționale care să asigure această neutralitate și independență...” În țara unde pînă nu demult bubulau tunurile, există azi posibilitatea ca pa-

cea să-și găsească în sfîrșit lăcaș trainic. După ani îndelungați de luptă, laoțienii vor să se întoarcă la munca pașnică. Despre pace vorbesc țărani veniți seara oboșiți de la cîmp, luntrași de pe rîurile vijelioase ce străbat țara, tăietorii de lemne din pădurile de tek, păstorii care urcă cu turmele în munți, muncitorii de la minele de cositor, preoții care oficiază în temple din care unele datează de multe secole. Acesta e Laosul pe care nici tunurile franceze, nici mitralierele japoneze, nici bombardierele americane n-au reușit să-l îngenuncheze. Există ceva mai puternic decît toate: nevoia poporului de a respira liber, de a privi nestingherit spre zărilor limpezi, de a se gîndi cu nădejde la recoltele sale.

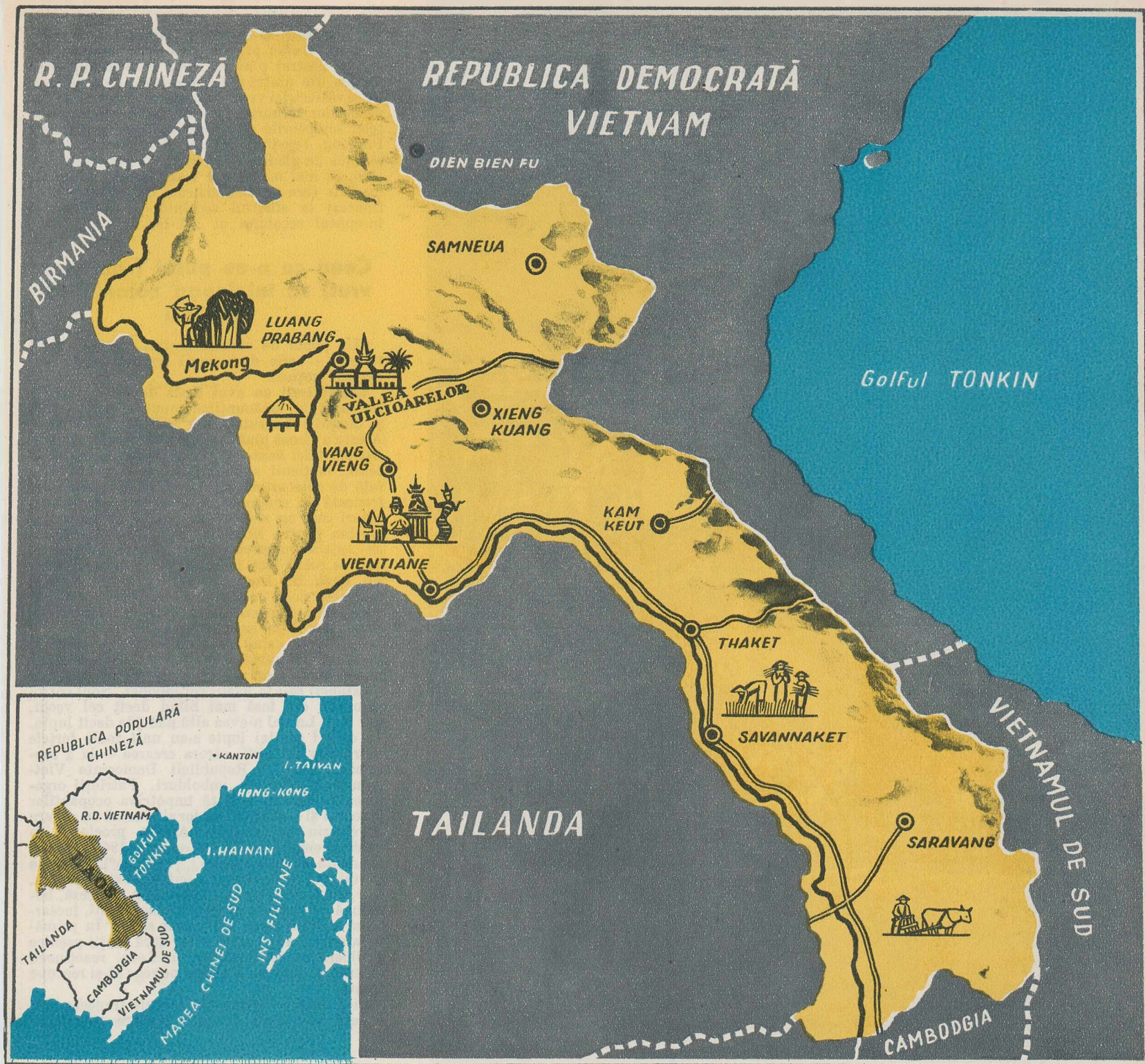
fără mistere

Tropele guvernului legal al Laosului și ale forțelor Patet Lao au fost întâmpinate cu entuziasm de populația localităților eliberate. În fotografie: la Vang Vieng populația defilează în coloanele armatei, pe străzile orașului.

Militarii dintr-o unitate Patet Lao discutînd cu tineri din orașul Vang Vieng despre problemele restabilirii păcii în Laos, despre perspectivele Conferinței de la Geneva.

Nu e prea multă vreme de când în lume răzbăteau puține informații despre Laos, țară a junglei prin care foiesc tigrii, patrie a elefanților, regat al pagodelor meșteșugite migălos de meșteri anonimi care innobilează cu geniul lor prețiosul lemn de tek. Valul luptei de eliberare a adus însă și acest străvechi pământ în atenția opiniei publice.

Pentru orice călător care dorește să ajungă în Laos, țara apare de la început ca un adevărat imperiu al contrastelor. Accesul din afara granițelor spre Vientiane, capitala Laosului, nu e posibil decât cu avionul. Dar asta nu pentru că laotienii ar fi depășit stadiul folosirii trenului, ci pentru că... n-au ajuns încă la acesta. După o jumătate de secol de ocupație franceză (din 1893 până în anii celui de-al doilea război mondial, când Laosul a fost copleșit de imperialismul japonez) țara n-a moștenit nici măcar un singur kilometru de cale ferată. În unele locuri sînt folosiți pentru transport elefanți domesticiți, în altele grija transportului este lăsată în seama apelor repezi de munte...

O dată sosit în Vientiane, călătorul are prilejul să constate că vechiul colonialism francez a cedat locul neocolonialismului american. Pe bună dreptate arăta un ziarist occidental că „țara celor un milion de elefanți” s-a transformat în „țara celor o mie de Cadillacuri”. Laoțienii continuă, firește, să folosească elefanții. Mașinile sînt ale americanilor...

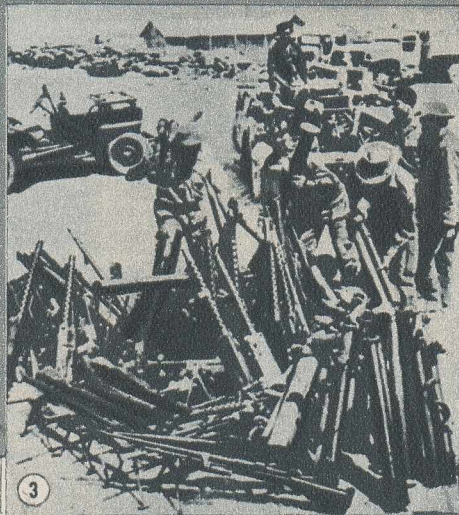
La paralela măreției și a mizeriei

O călătorie prin Laos (țară ocupînd un teritoriu aproximativ egal cu cel al Angliei și Irlandei de nord luate împreună) oferă prilej de incintăre și de reflecții adînci. Peisajul este măreț. Cea mai mare parte a țării este acoperită de păduri tropicale. În nordul țării, spre granițele cu Republica Populară Chineză și R.D. Vietnam, se întinde șirul unor munți care se ridică la peste 2.800 metri înălțime. La sud, spre Cambodgia, munții Annam oferă priveliștea unor masive îngrămădiri de cremene. Clima

....Pe căi despre care poporul american nu l s-a vorbit niciodată desul de amănunțit și care nu l-au fost explicate, guvernul (S.U.A.—n.r.) s-a amestecat mult în treburile interne ale Laosului — arăta Walter Lippmann în „New York Herald Tribune”. Iată „consillieri” americani instruind pe rebelii lui Nosavan (foto 1); portavioanele americane „Lexington” (foto 2), „Bennington”, „Midway” patrulind în apele Mării Chinei de Sud, în imediata apropiere a coastei Laosului; mormane întregi de armament american capturate de la rebeli (foto 3).

tari de serpi), în sculptura lemnului de tek, din care construiau pagode, și în alte meșteșuguri.

S-au păstrat pînă în zilele noastre minunate temple din piatră și lemn, dovadă a cunoștințelor și măiestriei vechilor constructori. Au rezistat veacurilor turnurile de pază, bibliotecile, palatele, sculpturile din Vientiane și de la Luang Prabang, reședința regală, care vorbesc despre puterea de gândire și de creație a poporului laoțian. Și mai multe sînt însă clădirile și monumentele care au fost distruse de „civilizatorii” francezi la sfîrșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea.

Ceea ce n-au putut (sau n-au vrut) să înțeleagă colonialiștii francezi

„Un popor de oameni blajini, pașnici, ospitalieri” — scrie dicționarul francez „Larousse” despre laoțieni.

Cotropitorii au avut mult de furcă pînă să cunoască în amănunțime munții, apele, văile și cîmpiile Laosului. Dar sufletul laoțienilor? Acesta a rămas pînă la urmă necunoscut colonialiștilor. Căci buni, pașnici și ospitalieri cu prietenii, laoțienii s-au dovedit a fi necruțători față de cotropitorii străini. Nici o enciclopedie franceză nu consemnează numele acelor conducători care au stat în fruntea luptei poporului laoțian pentru libertate, dar asemenea oameni au existat numeroși de-a lungul deceniilor. Așa de pildă încă în anul 1901, sub conducerea lui Phoc Ba Duot, grupuri mari de oameni înarmați doar cu bețe de bambus au atacat garnizoana franceză de la Saraban. Răscoalele s-au repetat în anii 1918, 1928, 1937...

În timpul celui de-al doilea război mondial dominația franceză a luat sfîrșit. Dar asta numai pentru ca un alt colonialism (mai puternic pe atunci) să-i ia locul: cel japonez. Noul cotropitor nu era însă mai blînd decît cel vechi, așa încît Laosul n-avea altă nădejde decît lupta. În cursul acestei lupte s-au unit toate forțele patriotice ale țării, cărora crearea — la 2 septembrie 1945 — Republicii Democratice Vietnam le-a dat noi îmbolduri. Patrioții organizează răscoala armată împotriva ocupanților japonezi și a complicilor lor și creează un guvern provizoriu de coaliție. Acesta proclamă în mod solemn — la 12 octombrie 1945 — independența Patet Lao-ului („Țara Lao”). Regele e nevoit să predea întreaga putere acestui guvern. Dar, după scurt timp, diplomația franceză, împreună cu vîrfurile corupte ale nobilimii, încearcă să salveze ce se mai poate salva. În primăvara anului 1946, dînd o lovitură vieții pașnice și libere ce se desfășura în Laos, reacțiunea externă și internă îl aduce pe rege să-și recupe tronul.

Și o dată cu regele vin trupele franceze. Iar o dată cu trupele franceze reapare colonialis-

țării este tropicală, temperatura nu scade în luna ianuarie sub 15 grade și nu trece în luna iulie peste 30 de grade! Ploile abundente dau naștere unor rîuri iuți, cu ape spumegînde, și favorizează dezvoltarea unei vegetații bogate. Privite din avion, pădurile și ogoarele par împodobite în strălucitoare penaje, învăluite într-un abur menit parcă să mărească farmecul acestor locuri...

Peisajul social este însă departe de a furniza simțămîntele euforice pe care le oferă cel natural...

Aproximativ 95 la sută din laoțieni se ocupă cu agricultura, dar de multe generații pămîntul nu le aparține. Industria este aproape necunoscută. O mină de cositor (exploatăată în folosul lor de toți ocupanții care s-au perindat pe aici...), cîteva uzine electrice, un număr redus de bărci cu motor care asigură transportul pe fluviul Mekong — iată cum arată în cea de-a doua jumătate a secolului al XX-lea o țară care a suportat jugul colonialist. Populația a fost lăsată pradă celor mai cumplite boli: malaria, trahoma, tuberculoza, lepra, frigurile, beriberi... În Laos există un medic la aproximativ 160.000 de locuitori. Femeile nu știu ce înseamnă o casă de nașteri. Colonialiștii n-au lăsat Laosului decît o singură școală superioară (nici o universitate propriu-zisă!). 90 la sută din

populație (al cărei număr se ridică la aproape două milioane de oameni) nu știu să scrie și să citească. De altfel chiar cei ce știu s-o facă n-au de ce să se considere privilegiați: în țară nu apare nici un ziar. Informația curentă se face cu ajutorul unor buletine săptămînale dactilografiate și a unui minuscul post de radio...

Să însemne toate acestea că Laosul este o țară necivilizată?

Mărturiile unui bogat negustor olandez

Cînd, în 1641, bogatul negustor olandez van Wusthoff (unul din primii europeni călători prin aceste locuri) este trimis ca reprezentant diplomatic pe lîngă curtea regală din Vientiane, el adună atîtea impresii despre meșteșugurile și obiceiurile laoțienilor, încît simte nevoia de a scrie o carte în care să povestească totul pe larg. Încă atunci laoțienii erau meșteri neîntrețuți în țesături, în construcția de locuințe îndepărtate de sol (pentru a feri pe loca-

Talanda, membră a blocului agresiv al Asiei de sud-est (SEATO), nu numai că s-a transformat într-un principal cap de pod al imixtiunii în treburile interne ale Laosului, dar a trimis și trupe să lupte de partea clicii Nosavan-Boun Oum.

mul — de data aceasta aliat cu cel american. Înșă o dată cu revenirea colonialismului izbucnesc și flăcările războiului civil.

Dezbină și stăpînește...

În fruntea luptei pentru eliberare se situează forțele Patet Lao, conduse de prințul Sufanuvong. Membru al familiei regale, acesta a renunțat de tînră la viața trîndavă de la curte. Studiază ingineria în Franța, unde are prilejul să cunoască nu numai viața din universități, ci și pe cea a muncitorilor din porturile Bordeaux sau le Hâvre. Muncește adesea cot la cot cu docherii. Întors în peninsula indochineză, Sufanuvong se alătură luptei poporului laoțian împotriva cotropitorilor japonezi și a colonialiștilor, devenind conducătorul partidului patriotic al Laosului — Neo Lao Haksat, exponent al intereselor celor mai largi pătri ale țării. În fruntea partidului său, prințul Sufanuvong a dus o susținută luptă pentru asigurarea unei unități naționale capabile să asigure lupta consecventă împotriva colonialismului.

După lovitura de stat a palatului, guvernul național provizoriu (în care era membru și prințul Sufanuvong) a fost nevoit să se refugieze în Tailanda (care nu se afla încă sub dominație americană), de unde a condus lupta forțelor patriotice laoțiene împotriva colonialiștilor.

Această luptă înregistrează succese. Pe teritoriul eliberat ia ființă armata regulată cunoscută sub numele de Patet Lao, al cărei conducător devine prințul Sufanuvong. Pentru a frîna lupta maselor, autoritățile colonialiste franceze recurg la acte demagogice: ele acordă Laosului un simulacru de independență și semnează, în 1949, cu guvernul condus de Tiao Savang contractul prin care Laosul devine „stat asociat” Franței. Dar „asociația” seamăna ca două picături de apă cu cea dintre cal și călăreț...

Un căpitan laoțian strică socotelile generalilor americani

Zilele colonialiștilor în peninsula indochineză (și deci și în Laos) sînt însă numărate. În teritoriul eliberat de Patet Lao se întrunește în 1950 un congres național. Acesta constituie Frontul național unit, care desemnează un guvern prezidat de prințul Sufanuvong.

Evenimentele se precipită în peninsula indochineză. Colonialismul francez primește lovituri atât din partea armatei vietnameze de eliberare, cît și din partea forțelor patriotice laoțiene, iar în 1954 Conferința de la Geneva (ai cărei președinți au fost Uniunea Sovietică și Anglia) consfințește sfîrșitul războiului în această parte a lumii.

Pentru Laos, acordurile de la Geneva prevedeau retragerea trupelor franceze și regrouparea forțelor Patet Lao în două provincii. Alegeri libere urmau să dea poporului guvernul dorit de el.

Guvernul existent s-a angajat în același timp să acorde libertăți democratice tuturor cetățenilor, să ducă o politică de neutralitate și să nu îngăduie crearea de baze străine pe teritoriul țării. Cîțva timp, respectarea acestor angajamente a îngăduit Laosului să se întoarcă la munca pașnică. Alegerile din 1958 au adus țării guvernul de coaliție condus de prințul Suvanna Fumma (fratele vitreg al prințului Sufanuvong), în care au intrat și reprezentanți ai Patet Lao-ului, cunoscut acum ca Partidul Neo Lao Haksat. Dar în timp ce forțele patriotice erau dispuse să-și respecte angajamentele pînă la capăt (ele au predat forțelor guvernamentale 30.000 de puști și muniția corespunzătoare), cineva uneltea din umbră împotriva independenței Laosului, urmărind să transforme această țară într-o bază militară pusă la dispoziția planurilor agresive din Asia de sud-est și rîvnind în același timp la bogățiile Laosului. Acest cineva era imperialismul american.

În 1958, după ce au cumpărat cu dolari diverși conducători politici corupți, imperialiștii americani au organizat o lovitură de stat în Laos. A fost adus la putere un guvern marionetă, al cărui conducător, Sananikone, a declarat a doua zi după înscăunare că nu mai recunoaște acordurile de la Geneva. A fost ordonată arestarea prințului Sufanuvong și a celorlalți conducători ai Partidului Neo Lao Haksat. Laosul a fost împințit cu consilieri militari americani și a devenit un depozit de armament al blocului agresiv al Asiei de sud-est (SEATO), ceea ce a creat un focar de încordare la granița cu R.P. Chineză și cu R.D. Vietnam, o primejdie pentru pacea în Asia și în lume. Dar imperialismul american, care a pompat în Laos dolari și arme, nu s-a făcut mai iubit decît predecesorul său, colonialismul francez. Dovada: o unitate de parașutiști a căpitanului laoțian Kong Le, care a fost înarmată să lupte împotriva forțelor patriotice, a întors armele și a organizat în august 1960 o lovitură de stat. Căpitanul Kong Le a ocupat capitala țării — Vientiane — dejuțnd planurile americane. În urma loviturii de stat a revenit la putere Suvanna Fumma. Un sprijin serios a căpătat guvernul legal al Laosului din partea forțelor Patet Lao (al căror conducător, prințul Sufanuvong, evadase din închisoare încă în luna mai 1960). Rebeliunea generalului Fumi Nosa-van — inspirată și finanțată de americani — a provocat noi vărsări de sînge, făcînd să crească mai mult ura împotriva intervențiștilor americani. Înfrîngerile grele suferite de rebeli au fost tot atîtea eșecuri pentru politica S.U.A. în Laos.

Ceea ce nu se vinde pe dolari...

Anul trecut, revista „U. S. News and World Report” făcea socoteala banilor investiți de guvernul S.U.A. în „businessul Laos”. Sînt

nici mai mult nici mai puțin decît 312 milioane dolari. Aceasta reprezintă, după cum arăta revista, „156 de dolari de persoană — bărbat, femeie sau copil”, cel mai mare „ajutor” american pe cap de om acordat vreunei țări din lume. „Unde s-au scurs acești bani?” — întreba revista. Și tot ea răspundea: „Ajutorul... acordat de S.U.A. a stat la baza creării armatei din Laos. În 1954, cînd au început să curgă dolarii, existau doar 12.000 soldați prost înarmați, sub comanda unor conducători locali, și foarte puțini ofițeri. Acum armata se compune din aproape 29.000 soldați, cu un corp de ofițeri bine instruit... Dacă n-ar fi fost Statele Unite ale Americii, Laosul n-ar fi avut o armată!”

Și, probabil, nici război civil...

Există un loc în Laos, denumit Valea Ulcioarelor. Aici s-au dat ultimele bătălii înainte de convocarea la Geneva a Conferinței internaționale pentru reglementarea problemei laoțiene.

Acolo, în Valea Ulcioarelor, alături de ruinele unor temple străvechi, călătorul poate întîlni azi tabere militare. Din loc în loc, rămășițele unor avioane americane, doborîte de forțele patriotice, amintesc nu numai de intervenția armată împotriva Laosului, dar și despre soarta intervențiștilor americani.

Nu demult „U. S. News and World Report” scria că „Statele Unite au cumpărat timpul și spațiul în Laos”. Spațiul? Poate. În orice caz, vremelnic și limitat. Foarte limitat. Timpul? În nici un caz.

De altfel unii americani încep în sfîrșit să înțeleagă că nu chiar toate lucrurile se pot cumpăra cu dolari. Și în această privință este edificator ceea ce s-a întimplat în Laos, aceluiași Laos care așteaptă acum, de la Conferința internațională de la Geneva, hotărîri care să-i asigure neutralitatea și pacea.

Radu ȚULESCU

Într-un sat din Laos.

REDAȚIA: BUCUREȘTI
PIAȚA ȘCINTEII

Căsuța Postală: 3507
of. 33, Tel. 17.60.10,
int. 1744

ABONAMENTE:

la toate oficiile poștale din țară și la
factorii poștale și difuzorii voluntari din
întreprinderi și instituții.

PREȚUL
ABONAMENTELOR:

3 luni: 26 lei
6 luni: 52 lei
un an: 104 lei

Prezentarea grafică: Ion VULPESCU. Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Șcintelii „I. V. Stalin”.

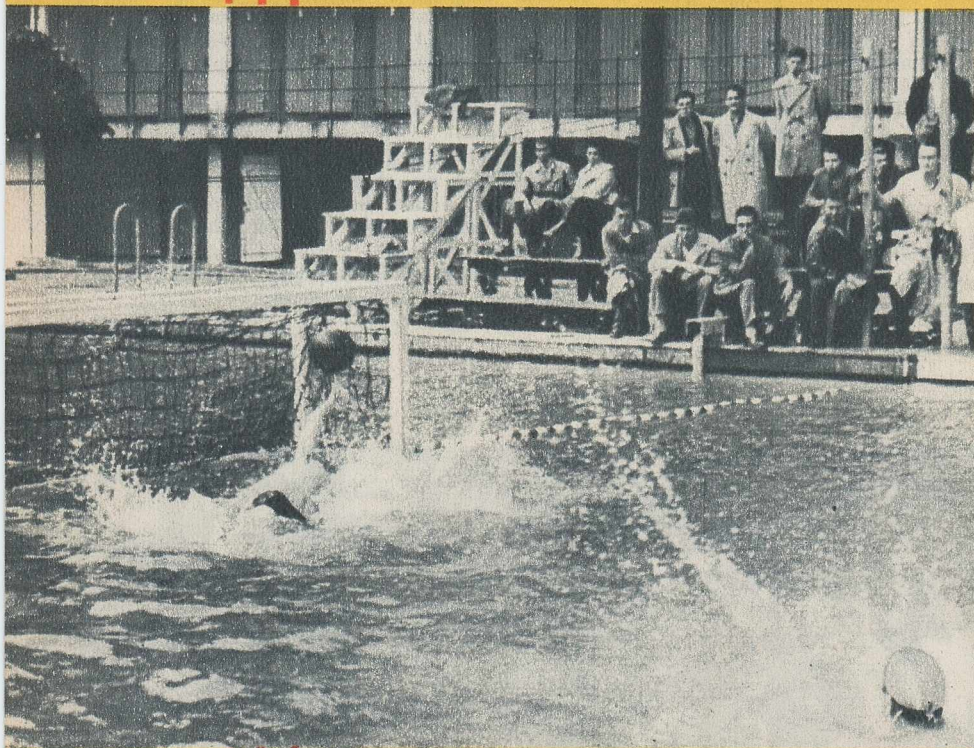
PREȚUL REVISTEI 2 LEI

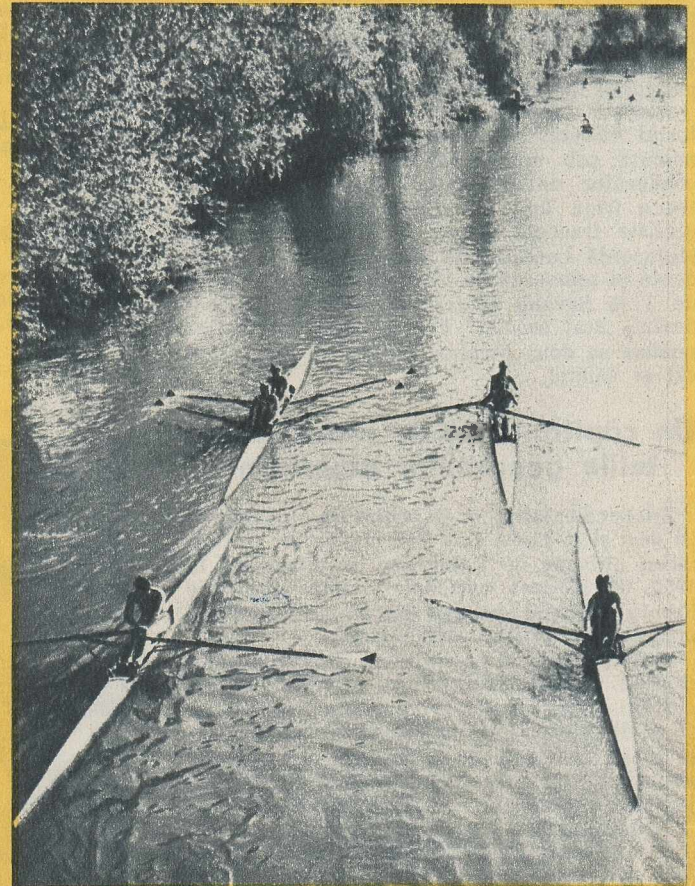

SPORT

◀ Această fază de la poarta feroviarilor (Rapid-Progresul: 4-3) este caracteristică pentru dinamismul cu care s-a desfășurat întregul meci, spre satisfacția zecilor de mii de spectatori aflați duminică pe Stadionul Republicii.

Un aspect de la concursul celor mai tineri gimnaști, care a avut loc duminică în sala Dinamo.

Antrenament de schif pe Bega (Timișoara).

În etapa a șasea a campionatului republican de polo, echipa C. C. A. a învins cu 10-1 pe Știința-București. Fotografia înfățișează o fază — soldată cu un nou gol — la poarta studenților.

Dinamo-București a învins la volei pe Știința-Timișoara (3-0). Acest rezultat le-a adus dinamoviștilor locul III în clasamentul campionatului republican masculin.

Fotografii de V. RANGA și S. STEINER

